

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **Mirko Möllen**, advokát se sídlem Barthstrasse 16, Mnichov, Spolková republika Německo, insolvenční správce dlužníka VIKTORIAGRUPPE Aktiengesellschaft, se sídlem Germeringer Str.1, Krailling, Spolková republika Německo, zastoupený Mgr. Jářím Mašlejem, advokátem se sídlem Řiční 456/10, Praha 1, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 9. 2021, č. j. 31 Af 30/2020 – 68,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 9. 2021, č. j. 31 Af 30/2020 – 68, **se zrušuje**.
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2020, č. j. 32979/2020-900000-314, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti v celkové výši 10 200 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Jiřija Mašleje, advokáta.
- IV. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupce žalobce Mgr. Jiřija Mašleje, advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Celní úřad pro Královéhradecký kraj (dále jen „*celní úřad*“) rozhodnutím ze dne 27. 11. 2019, č. j. 48913-6/2019-550000-11 (dále jen „*rozhodnutí o propadnutí věci státu*“), rozhodl podle § 84 odst. 1 daňového řádu tak, že 110 425 litrů motorové nafty ve vlastnictví společnosti VIKTORIAGRUPPE Aktiengesellschaft (dále jen „*dlužník*“), uskladněné ve 14 IBC kontejnerech á 1 000 litrů a ve stacionární nádrži označené „400“ v areálu společnosti ČEPRO v místě Mstětice, 350 91 Zeleneč, propadá ve prospěch státu. Žalovaný rozhodnutím ze dne 30. 6. 2020, č. j. 32979/2020-900000-314, zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí o propadnutí věci státu potvrdil.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové (dále jen „*krajský soud*“), který ji rozsudkem ze dne 27. 9. 2021, č. j. 31 Af 30/2020 – 68, zamítl jako nedůvodnou.

[3] Krajský soud nejprve rekapituloval skutečnosti vyplývající ze správního spisu a uvedl, že exekučním příkazem ze dne 16. 9. 2014, č. j. 52709/2014-550000-42, celní úřad nařídil exekuci prodejem movitých věcí ve vlastnictví dlužníka k uspokojení nedoplatku ve výši 125 246 883,65 Kč, který byl zvýšen o exekuční náklady za nařízení daňové exekuce ve výši 500 000 Kč. Dne 16. 9. 2014 celní úřad provedl soupis movitých věcí (včetně motorové nafty) a dne 18. 11. 2014 byly tyto movité věci odebrány a přemístěny do skladu společnosti ČEPRO.

[4] S dlužníkem bylo dne 1. 2. 2015 zahájeno hlavní insolvenční řízení (usnesení Okresního soudu ve Weilheimu, sp. zn. IN 415/14) a orgány celní správy dospěly k závěru, že další kroky v zahájené exekuci (tj. prodej odebrané motorové nafty v dražbě) již není možné realizovat (§ 243 odst. 1 daňového řádu). Orgány celní správy následně žalobce opakovaně vyzývaly k převzetí odebrané motorové nafty, a to výzvami ze dne 4. 2. 2016, č. j. 8048/2016-550000-42, ze dne 23. 2. 2016, č. j. 8048-2/2016-550000-42, ze dne 26. 7. 2016, č. j. 45789/2016-550000-42, výzvou učiněnou v rámci ústního jednání do protokolu ze dne 27. 1. 2017, č. j. 8192/2017-550000-42, dále výzvami ze dne 21. 6. 2019, č. j. 24499-2/2019-900000-032, ze dne 5. 8. 2019, č. j. 24499-7/2019-900000-032, a ze dne 27. 9. 2019, č. j. 48913-3/2019-550000-11. Žalobce na poslední výzvu reagoval přípisem ze dne 30. 11. 2019, v němž oznámil, že setrvává na svém dosavadním stanovisku, že motorová nafta je dlouhodobým skladováním znehodnocena. Celní úřad tak rozhodl o propadnutí 110 425 litrů motorové nafty státu.

[5] Krajský soud konstatoval, že daňový řád přímo neřeší otázku osudu movitých věcí zajištěných v daňové exekuci, které nelze zpeněžit z důvodu zahájení insolvenčního řízení. Postup orgánů celní správy, které analogicky aplikovaly § 217 odst. 4 daňového řádu, ve spojení s § 84 téhož zákona, tak považoval za zákonný. Dle § 217 odst. 4 daňového řádu může správce daně rozhodnout o propadnutí věci postupem podle § 84 daňového řádu mimo jiné v případě, že si dlužník věc nevyzvedl ve lhůtě stanovené ve výzvě správce daně. Krajský soud se neztotožnil s názorem žalobce, dle něhož byl celní úřad povinen nejprve rozhodnout o vyloučení motorové nafty ze soupisu věcí, a teprve poté žalobce vyzvat k jejímu vyzvednutí. V případě, že je o propadnutí věci rozhodnuto proto, že si dlužník věc nevyzvedl ve lhůtě stanovené výzvou správce daně (jak tomu bylo v nyní projednávané

pokračování

věci), nevyžaduje podle krajského soudu § 217 odst. 4 daňového řádu předchozí vyloučení dané věci ze soupisu věcí.

[6] Za nedůvodnou považoval krajský soud také námitku týkající se nesprávného označení žalobce v záhlaví rozhodnutí žalovaného. Dle krajského soudu z tohoto rozhodnutí vyplývá jak specifikace insolvenčního správce, tak specifikace dlužníka. Takové označení nelze považovat za zmatečné.

[7] Proti rozsudku krajského soudu podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Stěžovatel namítá, že pro závěry krajského soudu není v daňovém řádu opora. Krajský soud interpretoval § 217 odst. 4 daňového řádu izolovaně. Pominul, že v něm stanovené tři podmínky pro propadnutí věci státu souvisejí s vyloučením věci ze soupisu podle § 217 odst. 1 téhož zákona. Nezbytnou podmínkou pro rozhodnutí o propadnutí věci státu podle § 217 odst. 4 daňového řádu tedy je, že správce daně nejdříve rozhodne o vyloučení této věci ze soupisu. Tato podmínka v nynějším případě nebyla splněna.

[9] Dále stěžovatel uvádí, že v žalobě namítal, že žalovaný nemohl ve výroku svého rozhodnutí uvést, že rozhodl ve věci stěžovatele (Mirko Möllena), jelikož rozhodoval o majetku (vlastnickém právu) dlužníka, a nikoli stěžovatele. Krajský soud se s touto žalobní námitkou dle stěžovatele řádně nevypořádal a napadený rozsudek je tak nepřezkoumatelný.

[10] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje s napadeným rozsudkem, a je přesvědčen, že orgány celní správy postupovaly správně. K vrácení v daňové exekuci sepsaných a odebraných movitých věcí přistoupil nikoli z důvodu, že by nebylo možné je v rámci daňové exekuce prodat, ale z důvodu zahájení insolvenčního řízení s dlužníkem. Další postup celního úřadu v daňové exekuci tak byl vyloučen ze zákona. Žalovaný v takovém případě považuje analogické použití § 217 odst. 4 daňového řádu za přílehlavé. Ztotožňuje se rovněž s vypořádáním námitky zmatečného či nesrozumitelného označení stěžovatele v záhlaví rozhodnutí napadeného žalobou. Z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že rozhodoval o majetku dlužníka, a nikoli o majetku stěžovatele.

[11] Nejvyšší správní soud nejprve považuje za vhodné vyjádřit se k oprávnění insolvenčního správce zahraničního dlužníka vystupovat v projednávané věci v roli žalobce (stěžovatele). Dne 10. 7. 2018 totiž vydal rozšířený senát Nejvyššího správního soudu rozsudek č. j. 4 As 149/2017 – 121, č. 3767/2018 Sb. NSS (všechna zde citovaná judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz), v němž konstatoval, že „[s]kutečnost, že je vedeno insolvenční řízení s účastníkem řízení ve věcech správního soudnictví jako dlužníkem, nemá vliv na soudní řízení ve správním soudnictví; ustanovení § 140a (přerušení řízení), § 140b (zákaz vydání rozhodnutí) a § 140c (nově zahájená řízení) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, se na správní soudnictví nevztahují.“ Dále zde vyslovil, že je tedy „[z]řejmé, že pokud rozhodnutí o úpadku nemá mít žádný vliv na soudní řízení ve správním soudnictví, nemůže mít ani vliv na procesní postavení dlužníka v rámci tohoto soudního řízení. Dlužník tedy je (či se může stát) i nadále účastníkem řízení ve správním

soudnictví a má plné oprávnění v něm činit veškeré procesní úkony.“ S aplikací těchto závěrů rozšířeného senátu na sérii kasačních stížností stejného stěžovatele, jaký vystupuje i v nyní posuzované věci, se již zdejší soud vypořádal v bodech 16 až 19 rozsudku ze dne 31. 10. 2018, č. j. 3 Afs 1/2017 – 71, na něž lze v podrobnostech odkázat. V tomto rozsudku zdejší soud konstatoval, že insolvenčnímu správci nemůže být upřena možnost podat proti napadeným rozhodnutím žalovaného správce žalobu, a je tedy k podání žaloby aktivně legitimován.

[12] Nejvyšší správní soud následně hodnotil ostatní formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná a stěžovatel je zastoupen advokátem. Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[13] Kasační stížnost je důvodná.

[14] Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Případnou nepřezkoumatelností rozsudku je totiž povinen se podle § 109 odst. 4 s. ř. s. zabývat z úřední povinnosti, tedy i bez námítky stěžovatele. Vlastní přezkum rozhodnutí je vždy možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí je srozumitelné a vychází z relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje.

[15] Krajský soud se zabýval všemi žalobními námitkami a vyložil důvody, které jej vedly k zamítnutí žaloby. Dle stěžovatele se krajský soud řádně nevypořádal s námitkou nesprávného označení osoby, o jejíž věci bylo rozhodováno, v rozhodnutí žalovaného. Jak však vyplývá z odstavce 44 napadeného rozsudku, krajský soud se touto námitkou zabýval. Přestože je její vypořádání stručné, lze z něj seznat, že krajský soud považoval označení všech osob ve výroku rozhodnutí žalovaného za srozumitelné. Vyplývá z něj totiž, že stěžovatel je „pouze“ insolvenčním správcem dlužníka. S ohledem na tuto skutečnost – tedy na to, že z rozhodnutí žalovaného jednoznačně vyplývá, jaký je vztah mezi stěžovatelem a dlužníkem – je zřejmé, že krajský soud nepovažoval za důvodnou ani související argumentaci (byť se k ní výslovně nevyjádřil), dle níž je v důsledku nesprávného označení účastníků řízení nejasné, zda žalovaný rozhodoval o majetku ve vlastnictví stěžovatele či dlužníka. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů by přitom bylo možné shledat pouze, pokud by krajský soud opomenul žalobní argumentaci vypořádat zcela – tedy i implicitně (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2022, č. j. 10 As 190/2020 - 39).

[16] Kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy není dán.

[17] Nejvyšší správní soud následně přistoupil k věcnému posouzení. Stěžovatel namítá, že orgány celní správy nebyly oprávněny rozhodnout o propadnutí věci ve prospěch státu podle § 217 odst. 4 daňového řádu, aniž by nejprve rozhodly o vyloučení této věci ze soupisu věcí podle § 217 odst. 1 daňového řádu. Krajský soud tuto otázku dle stěžovatele

pokračování

posoudil nesprávně, pokud postup orgánů celní správy aproboval [kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

[18] Podle § 217 odst. 1 daňového řádu *věci, které se nezpeněžily, může správce daně vyloučit ze soupisu věcí. Rozhodnutí o tom se doručí dlužníkovi a nelze proti němu uplatnit opravné prostředky.*

[19] Podle § 217 odst. 2 daňového řádu *v rozhodnutí o vyloučení ze soupisu věcí správce daně vyzve dlužníka, aby si věci vyloučené ze soupisu ve stanovené lhůtě vyzvedl, nebo dlužníka vyzve, aby ve stanovené lhůtě správci daně sdělil, kde a kdy je připraven věci převzít; běh lhůty započne dnem právní moci rozhodnutí o vyloučení věcí.*

[20] Podle § 217 odst. 4 daňového řádu *odmítne-li dlužník věci vyloučené ze soupisu převzít nebo nelze-li je dlužníkovi vrátit proto, že není znám jeho pobyt nebo si věci nevyzvedl ve lhůtě stanovené ve výzvě správce daně, může správce daně rozhodnout o jejich propadnutí státu postupem podle § 84.*

[21] Podle § 84 odst. 1 daňového řádu *pokud zapůjčené nebo zajištěné věci nelze vrátit jejich vlastníkově nebo osobě, která je zapůjčila, nebo od které byly v rámci zajištění převzaty, protože není známa nebo si věci nevyzvedla, a to ani na výzvu správce daně, nebo pokud jde o věci, jejichž prodej je zakázán, nebo které nejsou bez povolení obchodovatelné, může správce daně rozhodnout o jejich propadnutí ve prospěch státu; včas podané odvolání proti tomuto rozhodnutí má odkladný účinek.*

[22] Ze systematiky daňového řádu je zřejmé, že § 217 tohoto zákona (zařazený v části třetí, hlavě V., dílu 5., oddílu 3. nazvaném „Daňová exekuce prodejem movitých věcí a nemovitých věcí“) upravuje postup pro případ, že se sepsané věci nepodaří zpeněžit v dražbě. V takové situaci (a pouze v ní) je správce daně oprávněn rozhodnout o vyloučení nezpeněžených věcí ze soupisu a současně vyzvat dlužníka k jejich vyzvednutí nebo sdělení, kde a kdy je připraven věci převzít. Za splnění podmínek vymezených v § 217 odst. 4 daňového řádu pak může správce daně rozhodnout o propadnutí věcí vyloučených ze soupisu státu.

[23] Ustanovení § 84 daňového řádu, na něž § 217 odst. 4 téhož zákona odkazuje, se vztahuje k možnému propadnutí věcí ve prospěch státu, které byly správcem daně zajištěny či zapůjčeny při místním šetření v rámci vyhledávací činnosti (což není v projednávané věci relevantní).

[24] Mezi stranami je nesporné, že ani jedno z výše citovaných zákonných ustanovení neupravuje situaci, která nastala v nyní projednávané věci; tedy situaci, v níž si dlužník nevyzvedne movité věci, které mu orgány celní správy vracejí pouze proto, že není možné provést daňovou exekuci, neboť bylo s dlužníkem zahájeno insolvenční řízení (§ 243 odst. 1 daňového řádu). Spornou skutečností je, zda byly v nyní posuzované věci splněny podmínky pro rozhodnutí podle § 217 odst. 4 daňového řádu.

[25] Stěžovatel v kasační stížnosti správně uvádí, že k rozhodnutí o propadnutí věcí státu podle § 217 odst. 4 daňového řádu lze přistoupit jen za podmínky, že správce daně nejprve rozhodne o jejich vyloučení ze soupisu věcí. Tato skutečnost je zřejmá z textu § 217 odst. 4

daňového řádu, který podmínky pro propadnutí věci státu výslovně vztahuje jen k *věcem vyloučeným ze soupisu*. Nadto, § 217 odst. 4 daňového řádu navazuje na odst. 1 a 2 tohoto ustanovení, které upravují jednak oprávnění správce daně vyloučit věci nezpeněžené v dražbě ze soupisu, a jednak mu ukládají povinnost vyzvat dlužníka v rozhodnutí o vyloučení věci ze soupisu k převzetí vyloučených věcí. Právě nevyhovění této výzvě – obsažené v rozhodnutí o vyloučení daných věcí ze soupisu – je předpokladem pro následné rozhodnutí o propadnutí věci státu podle § 217 odst. 4 daňového řádu. V projednávaném případě je přitom nesporné, že tento předpoklad splněn nebyl. Nepostačuje přitom samotný fakt, že na výzvu celního úřadu dlužník odmítl věci převzít (jak zdůraznil krajský soud v odstavci 41 napadeného rozsudku), neboť, jak je patrné z výše uvedeného i z vlastního textu zákonných ustanovení, pro vydání rozhodnutí o propadnutí věci státu musejí být splněny i podmínky další.

[26] Obecněji řečeno, zkoumané ustanovení § 217 odst. 4 daňového řádu cílí typicky na situace, při nichž se správci daně určité věci nepodařilo zpeněžit, dlužník je odmítl převzít, a proto byly vyloučeny ze soupisu. V praxi často půjde o věci, jejichž tržní hodnota je nulová či dokonce záporná. Aby jejich právní osud nezůstal tak říkajíc „ve vzduchoprázdnu“ a stát (prostřednictvím správce daně) mohl s těmito věcmi dále nakládat (např. předat je k likvidaci jako odpad), zákon upravil institut propadnutí věci. Naopak v projednávané věci je zjevné, že skutečným důvodem pro postup orgánů celní správy byla – pro ně jistě diskomfortní – situace, v níž nemohou pokračovat v exekuci, neboť s dlužníkem bylo zahájeno insolvenční řízení. Je zjevné, že tato situace je diametrálně odlišná od situace předvídané daňovým řádem. Jistý „diskomfort“ orgánů celní správy v dalším nakládání s věcmi však nemůže ospravedlnit užití zákona v přímém rozporu s jeho zněním.

[27] Jak vysvětleno v předchozím odstavci, výklad krajského soudu (a orgánů celní správy) v napadeném rozsudku nemá oporu ve znění zákona a nelze jej přesvědčivě opřít ani o žádné z výkladových pravidel. Ostatně krajský soud se interpretací relevantního zákonného ustanovení podrobněji nezabýval a jen konstatoval, že v případě, v němž si dlužník věci nevyzvedl ve lhůtě stanovené výzvou správce daně, daňový řád splnění podmínky vyloučení věci ze soupisu nevyžaduje. Tento závěr krajského soudu však s ohledem na výše uvedené nemůže obstát.

[28] Na nesprávnost výše uvedeného závěru krajského soudu nemá vliv ani skutečnost, že žalovaný § 217 odst. 4 daňového řádu aplikoval analogicky. Orgány celní správy totiž nebyly oprávněny přistoupit k užití analogie z důvodů, jež jsou vysvětleny níže.

[29] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že mezi základní principy daňového práva (a veřejného práva obecně) patří zejména princip legální licence a vázanosti státu zákonem, princip právní jistoty a princip předvídatelnosti právní regulace. Z uvedených zásad plyne zákaz užití analogie v neprospěch daňového subjektu a pravidlo, že v případě, ve kterém daňový zákon (z důvodu své nejasnosti, nesrozumitelnosti, nepřesnosti nebo „mezery v zákoně“) umožňuje vícero rovnocenně přesvědčivých výkladů, je nutno použít takový z nich, který je vůči daňovému subjektu mírnější (srovnej např. rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, č. 689/2005 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud dále v rozsudku ze dne 30. 6. 2016, č. j. 10 Ads 74/2016 – 28, uzavřel, že „[n]eurčité zákony nelze svévolně vykládat v neprospěch adresátů veřejnoprávních povinností jen proto,

pokračování

že je to tak výhodnější pro stát a jeho orgány. (...) Analogie je zcela nepřipustná zejména co do výčtu protiprávních jednání v oblasti veřejného práva a co do výčtu trestů za ně, resp. při ukládání daňových a obdobných povinností nad rámec toho, co zákon stanoví.“

[30] K využití analogie ve veřejném právu se vyjádřil také Ústavní soud v nálezu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/04 (všechna zde citovaná judikatura tohoto soudu je dostupná na <https://nalus.usoud.cz>), v němž konstatoval, že „[p]řipouští-li vůbec doktrína použití analogie v oboru správního řízení, pak toliko za omezujících podmínek – pouze v omezeném rámci za účelem vyplňování mezer procesní úpravy a dále pouze ve prospěch ochrany práv účastníků správního řízení.“ Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2001, sp. zn. II. ÚS 487/2000, je použití analogie v právu veřejném, zejména pokud by se tím zhoršovalo právní postavení daného subjektu, obecně nepřipustné. Nelze se totiž ztotožnit s tím, aby negativní důsledky nedostatků v právní úpravě, ať už jde o absenci příslušných norem, nebo jejich nesrozumitelnou formulaci, pokud jsou jimi ze strany státu ukládány povinnosti občanům (jednotlivcům), nesly právě tyto subjekty.

[31] K užití analogie ve veřejném právu je tedy nutné přistupovat zdrženlivě. V nyní projednávané věci mělo být výsledkem použití analogie propadnutí věci ve prospěch státu, tedy nucené odnětí vlastnického práva původnímu vlastníku (zde dlužníkovi). Vlastnické právo však požívá ústavní ochrany dle čl. 11 Listiny základních práv a svobod. Pokud hrozí takto zásadní zásah do vlastnického práva adresáta veřejné správy, muselo by zde existovat výslovné ustanovení zákona, které by takový postup umožňovalo. Jak ovšem vyloženo výše, takové ustanovení zde není.

[32] Krajský soud a žalovaný byli povinni nejprve důsledně zvážit, zda použitím analogie nepřipustným způsobem nezasáhnou do základního práva (vlastnického práva) dlužníka. To neučinili, a namísto toho pouze stručně konstatovali, že daňový řád výslovně danou situaci neupravuje, a bez podrobnějších úvah přistoupili k analogickému použití § 217 odst. 4 daňového řádu, ve spojení s § 84 téhož zákona. Je přitom zřejmé, že krajský soud a žalovaný v nynější věci použili analogii v neprospěch stěžovatele (resp. dlužníka), neboť právě (a pouze) v důsledku analogické aplikace § 217 odst. 4 daňového řádu došlo k rozhodnutí o propadnutí věci státu, a tím k odnětí vlastnického práva dlužníka bez náhrady. Tento postup je v rozporu se zákonem i s výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu.

[33] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek je nezákonný, a proto jej zrušil dle § 110 odst. 1, věty první s. ř. s. (výrok I. tohoto rozsudku). Věc však krajskému soudu nevrátil k dalšímu řízení, jelikož současně rozhodl o zrušení rozhodnutí žalovaného dle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. a dle § 78 odst. 4 s. ř. s., a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (výrok II. tohoto rozsudku).

[34] Dle § 78 odst. 5 s. ř. s., ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. je žalovaný v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v odůvodnění tohoto rozsudku. Při svém rozhodování zohlední i výše shrnuté judikатурní závěry týkající se nepřipustného využití analogie ve veřejném právu.

[35] V případě, že Nejvyšší správní soud ruší rozsudek krajského soudu a současně ruší i rozhodnutí správního orgánu, je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3, věta druhá s. ř. s.). Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek a Nejvyšší správní soud rozhodne o jejich náhradě jediným výrokiem vycházejícím z § 60 s. ř. s. (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, č. j. 1 As 61/2008 – 98).

[36] Jelikož stěžovatel dosáhl zrušení správního rozhodnutí, měl z procesního hlediska úspěch ve věci a náleží mu tak dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. náhrada nákladů řízení vůči žalovanému, který úspěšný nebyl.

[37] Důvodně vynaložené náklady v řízení o žalobě a řízení o kasační stížnosti tvoří odměna za zastupování advokátem. Soudní poplatek za žalobu a kasační stížnost náklady řízení netvoří, jelikož byl stěžovatel usnesením krajského soudu ze dne 14. 9. 2020, č. j. 31 Af 30/2020 - 45, od soudních poplatků zcela osvobozen. Odměna za zastupování advokátem byla v řízení před krajským soudem určena podle § 11 odst. 1 písm. a) a písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – dále jen „*advokátní tarif*“, ve spojení s § 7 bodem 5 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, a to za dva úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí zastoupení a sepsání žaloby), tedy v celkové výši 6 200 Kč. Nejvyšší správní soud naopak odměnu nepřiznal za návrh na osvobození od soudních poplatků ze dne 26. 8. 2020, jelikož se nejedná o úkon právní služby ve smyslu § 11 advokátního tarifu. Dále Nejvyšší správní soud nepřiznal odměnu za stručnou repliku stěžovatele k vyjádření žalovaného k žalobě ze dne 13. 11. 2020, v níž stěžovatel toliko nesouhlasil s názory žalovaného a setrval na žalobních argumentech; nejednalo se tedy o účelně vynaložený úkon právní služby, za který by odměna náležela. Náhrada hotových výdajů (režijní paušál) činí podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu částku 300 Kč za každý z uvedených úkonů právní služby, tedy celkem 600 Kč (2 x 300 Kč). Odměna za zastupování advokátem v řízení o kasační stížnosti byla určena podle § 11 odst. 1 písm. d), ve spojení s § 7 bodem 5 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, a to za jeden úkon právní služby po 3 100 Kč (sepsání kasační stížnosti), spolu s náhradou hotových výdajů za tento úkon ve výši 300 Kč. Odměna advokáta za zastupování v řízení o žalobě a v řízení o kasační stížnosti tak činí částku 10 200 Kč. Daň z přidané hodnoty netvoří součást nákladů, neboť zástupce stěžovatele nedoložil, že je jejím plátcem (§ 14a odst. 1 advokátního tarifu).

[38] Celkové důvodně vynaložené náklady stěžovatele tedy činí 10 200 Kč (6 200 Kč + 600 Kč + 3 100 Kč + 300 Kč). Proto Nejvyšší správní soud uložil procesně neúspěšnému žalovanému povinnost zaplatit tuto částku úspěšnému stěžovateli na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti a o žalobě, a to k rukám jeho zástupce. Ke splnění této povinnosti stanovil Nejvyšší správní soud přiměřenou lhůtu třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok III. tohoto rozsudku).

[39] Stěžovatel byl usnesením krajského soudu ze dne 14. 9. 2020, č. j. 31 Af 30/2020 - 45, zcela osvobozen od soudních poplatků. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. se přiznané osvobození vztahuje i na řízení o kasační stížnosti. Stěžovatel přesto soudní poplatek za kasační stížnost zaplatil (viz č. l. 32 spisu Nejvyššího správního soudu).

pokračování

Nejvyšší správní soud tak rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku za kasační stížnost. Soudní poplatek bude stěžovateli vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Jiřího Mašleje, advokáta se sídlem Říčnů 456/10, Praha 1 (výrok IV. tohoto rozsudku).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 13. dubna 2023

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu